

"AFRİKA BİRLİĞİ"

Büyükelçisi Can ALTAN, T.C. Addis Ababa Büyükelçisi

Afrika Birliği ile ilgili olarak yapacağım sunun hedefi, özellikle 2007 yılı başından itibaren hızla gelişmekte olan Türkiye–Afrika Birliği ilişkileri hakkında ana hatlarıyla bilgi vermektir.

Türkiye –Afrika Birliği ilişkilerini aşağıdaki başlıklar altında ele almayı öngörüyorum:

1. Afrika Birliği. Teşkilatın kuruluşu, hedefleri ve organları.
2. Türkiye'nin, Afrika ve bu kıtadaki ülkeler arasındaki en önemli örgütlenme olan Afrika Birliğine bakış açısı.
3. Afrika ülkeleri ve Afrika Birliği Komisyonunun, Türkiye'ye Bakışı.
4. Türkiye – Afrika Birliği işbirliği ve bu işbirliğini güçlendirmek amacıyla atılmakta olan son adımlar.

1. AFRİKA BİRLİĞİ

a) Afrika Birliği'nin Kuruluşu:

Afrika Birliği Örgütü(AfBÖ) Aşması

- 1957 yılında Gana ile başlayarak, giderek artan sayıda Sahra'nın Güneyindeki Afrika (SAGA) ülkelerinin bağımsızlıklarını kazanmalarına paralel olarak, Afrikalı lider ve düşünürler tüm Afrika ülkelerini aynı çatı altında toplayan bir uluslararası kuruluşu hayata geçirmesini önemli bir hedef olarak belirlediler.

Bu çalışmalar sonucu hazırlanan "Afrika Birliği Örgütü" (Organization of African Unity) Kurucu Anlaşması, 25 Mayıs 1963 tarihinde Addis Ababa'da imzaya açıldı.

Kurucu Anlaşma ilk gününde o tarihte bağımsız olan 32 Afrika ülkesinden 30'u tarafından imzalandı. İmzaya açıldığı gün imzalayamayan Fas ve Togo, Kurucu Anlaşmayı 1963 yılı sonundan önce imzaladılar.

- Kuruluşunu takiben, AfBÖ'nün öncelikli hedefi, Afrika'da sömürgecilik ile Güney Afrika Cumhuriyeti'nde Irk Ayrımcılığına (Apartheid) son verilmesi oldu. Afrika Birliği Örgütü, bağımsızlıklarını yeni kazanan Afrika ülkelerinin bu öncelikli hedefinin gerçekleştirilmesinde önemli rol oynamıştır.
- Sömürgeciliğe son verilmesinde sağladığı başarılarla karşılık, AfBÖ, üye ülkeler arasındaki çekişmeler, üye ülkelerin katkı paylarının muntazam ödenmemesi ve teşkilatın değişen dünya koşullarına uydurulmasına imkan verecek Kurucu Anlaşma'da bazı değişikliklerinin yapılamaması gibi nedenlerle, diğer alanlarda etkili ve saygın bir kuruluş olamamıştır.
- Soğuk Savaşın sona ermesini takiben dünyada hızla meydana gelen politik ve ekonomik değişiklikler, Afrika'da hızla artan silahlı çatışmalar ve büyüyen ekonomik sorunlar, AfBÖ'nün, daha etkin bir kuruluş haline dönüştürülmesi gerektiği kanısının yaygınlaşmasına yol açmıştır.

Afrika Birliği (AfB)

Afrika ülkeleri arasında yeni bir örgütlenmeye gidilmesine ilişkin ilk somut teklif, 9 Eylül 1999 tarihinde Libya'nın Sirte şehrinde düzenlenen AfBÖ Zirve toplantısında Libya Devriminin Lideri Muammer Gaddafi tarafından yapılmıştır.

Bu öneri doğrultusunda yapılan çalışmalarla kısa sürede AfB'nin Kurucu Anlaşması hazırlanmış ve 26 Mayıs 2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

AfBÖ'den, AfB'ne geçişin sorunsuz olması amacıyla, Mayıs 2001 yılından sonra, AfBÖ Kurucu Anlaşması yaklaşık 1 yıl daha yürürlükte kalmış ve Teşkilat, 8 Temmuz 2002 tarihinde Güney Afrika'nın Durban şehrinde düzenlenen ABÖ Zirvesini takiben fiilen sona ermiştir.

ABÖ'nün yerini 9 Temmuz tarihinden itibaren Afrika Birliği almıştır.

b) AfB'nin Hedefleri:

AfB'nin hedefleri Kurucu Anlaşmada belirlenmiştir. Bunlardan en önemli olanlar, kıtada politik ve sosyal-ekonomik bütünleşmenin ve gelişmenin hızlandırılması; barış ve istikrarın korunması ile demokratik prensipler ve iyi yönetimin (good governance) sağlanmasıdır.

Temmuz 2007'de Gana'nın başkenti Akra'da düzenlenen son AfB Zirvesinde, kıtada politik ve ekonomik bütünleşmenin hızlandırılmasına ilişkin Akra Deklarasyonu kabul edilmiştir.

c) AfB'nin Temel Organları:

- AfB'nin icra Organ "Devlet ve Hükümet Başkanları Zirveleri"dir. Ayrıca, Dışişleri Bakanları düzeyinde İcra Konseyi ve Büyükelçiler düzeyinde Daimi Temsilciler (Permanent Representatives) toplantıları yapılmaktadır.
Devlet Başkanları Zirveleri ve Dışişleri Bakanları toplantıları yılda iki kere yapılmaktadır.
- AfB Komisyonu, teşkilatın bürokrasisini oluşturmaktadır. Komisyon, Avrupa Birliği Komisyonu örnek alınarak kurulmuştur. 10 üyeden oluşmaktadır (1 Komisyon Başkanı, 1 Komisyon Başkan Yardımcısı ve 8 Komiser)
Komisyon, AfB'nin en önemli organlarından birisidir ve çalışmalarının istenilen düzeyde olması, teşkilatın tüm işleyişini olumlu yönde etkilemektedir.
Komisyonunu mevcut personel sayısı yaklaşık 530'dur. Temmuz 2003'te yapılan Maputo zirvesinde personel sayısının 758'e yükseltilmesi kabul edilmiş, Sirte ve Hartum Zirvelerinde ise bu rakamın 912'ye yükseltilmesi önerilmiştir.
- Afrika Parlamentosu (Pan African Parliament). Güney Afrika'nın başkenti Johannesburg yakınlarındaki Midrand'da bulunmaktadır. 53 Afrika ülkesinden 46'sının temsil edildiği Parlamento, 18 Mart 2004 tarihinde ilk toplantısını Addis Ababa'da yapmıştır.
- Afrika İnsan ve Halkların Hakları Divanı (African Court on Human and Peoples' Rights). Tanzanya'nın Arusha şehrinde görev yapması öngörülmektedir. Divan Yargıçları, 2 Temmuz 2006'da yemin ederek görevlerine başlamışlardır.
- Barış ve Güvenlik Konseyi. AfB'nin bu organı, Kurucu Anlaşmadan ayrı olarak hazırlanan bir protokolle oluşturulmuştur.
- NEPAD (New Partnership for Africa's Development). Halen Sekreteryası Güney Afrika Cumhuriyetinde bulunan NEPAD'ın zaman içinde AfB Komisyonuna entegrasyonu

kararlaştırılmış olup, bu kararın ne şekilde uygulanacağına ilişkin görüşmeler bir süreden beri devam etmektedir.

2. TÜRKİYE AfB'ne BAKIŞ AÇISI

Türkiye'nin Afrika'ya Bakışı

Türkiye, 1990'lı yılların sonlarında Afrika ülkeleriyle ilişkilerini güçlendirme kararı almıştır. Bu kararın alınmasında, Sahranın Güneyindeki Afrika ülkeleriyle ilişkilerin istenilen düzeyin çok gerisinde bulunduğu değerlendirilmesi etkili olmuştur.

Alınan karar uyarınca, çeşitli Bakanlıklar, kamu kuruluşları ve özel sektör temsilcileri arasında düzenlenen toplantıları takiben, Ekim 1998'de, Afrika ülkeleriyle ilişkilerin güçlendirilmesine yönelik, uzun vadeli bir "Afrika'ya Açılım Eylem Planı" kabul edilmiştir.

Eylem Planında, Afrika ülkeleriyle, ekonomik ve sosyal ilişkilerin güçlendirilmesine öncelik verilmesi öngörülmektedir. Ekonomik ve sosyal ilişkilerin güçlendirilmesinin, zaman içinde Afrika ülkeleriyle politik ilişkilerin de güçlenmesi için gerekli zemini hazırlayacağı düşünülmektedir.

Ekonomik İlişkilerin Güçlendirilmesi:

Alınan kararın uygulanması kapsamında, 1998 yılından beri 30'un üzerinde Sahra Altı ülkesine heyet ziyaretleri düzenlenmiştir. Bu ziyaretler sırasında, Ekonomik ve Ticari ilişkilerin geliştirilmesine yönelik çeşitli anlaşmalar imzalar, Afrikalı ülkeler yetkililerine sunulmuş ve imzalanmaları amacıyla müzakereleri süreci başlatılmıştır.

Bugüne kadar, 32 Afrika ülkesiyle yaklaşık 55 Ticari ve Ekonomik anlaşma imzalanmıştır. Afrika'ya Açılım Eylem Planı çerçevesinde, Türkiye, birçok Sahranın Güneyindeki Afrika ülkelerinde düzenlenen Uluslararası Fuarlara katılmış (Türk firmalarının yaklaşık 71 Uluslararası Fuara katılmasına finansal destek sağlanmıştır) ve bazı Afrika ülkelerinde, Türk İhrac Ürünleri Fuarları düzenlenilmiştir (Bugüne kadar 10 Afrika ülkesinde 14 TİÜF'ı düzenlenmiştir).

2004 yılında, Türkiye'nin SAGA ülkelerinde o tarihe kadar bir adet olan Ticaret Müşavirliklerinin sayısı beşe çıkarılmıştır. Bu sayının 2008 yılında 6'ya çıkarılması öngörülmektedir.

Afrika ile ekonomik ilişkilerimizin güçlendirilmesi amacıyla alınan önemli bir karar, Afrika Kalkınma Bankası (African Development Bank) ile üyelik görüşmelerinin başlatmasıdır. Bu görüşmeler sonucu, Türkiye'nin Afrika Kalkınma Bankasına, 2008 yılında üye olması kararlaştırılmıştır.

Tüm bu uygulamalar hızla Türkiye'nin, özellikle Sahra'nın Güneyindeki Afrika ülkeleriyle ticaretine yansımış ve 1998 yılında bu ülkelerle 600 milyon dolar olan ticaretimiz, 2004 yılında 2,3 milyar dolara, 2006 yılında ise 4 milyar dolara ulaşmıştır. Gelişen ticari ilişkilerde önemli nokta, Türkiye'nin, SAGA ülkeleriyle ticari ilişkilerinin, Kuzey Afrika ülkeleriyle ticari ilişkilerine kıyasla giderek büyümesidir. 1998'de Kuzey Afrika'nın, Türkiye'nin Afrika ile ticaretindeki payının yaklaşık yüzde 80 olmasına karşılık, bu oran, 2006 yılında (dünya petrol ve doğalgaz fiyatlarında görülen artışa rağmen) yüzde 67'ye inmiştir.

Politik İlişkilerin Güçlendirilmesi:

Sahranın Güneyindeki Afrika ülkeleriyle politik ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla, yeni Fahri Konsolosluklar açılmıştır (1998 yılında, Sahranın Güneyinde 10 civarında olan Fahri Konsolosluk sayımız, kısa sürede 20'yi geçmiştir. SAGA ülkeleri de, 1998'den sonra Türkiye ile ilişkilerini güçlendirmek amacıyla çaba harcamışlar ve bu tarihten sonra ülkemizde 20'ye yakın yeni Fahri Konsolosluklar açmışlardır).

Politik ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla, çeşitli Afrika ülkeleri Dışişleri Bakanlıkları ile Dışişleri Bakanlığımız arasında İşbirliği Protokolleri imzalandı, bu Protokollerle Siyasi İstişare (Political Consultations) mekanizmaları oluşturulmuştur.

Türk hükümeti 2005 yılını Afrika Yılı ilan etmiş ve bu çerçevede atılan yeni adımlar ve üst düzey ziyaretler sonucu, Türkiye-Afrika ilişkileri daha da hızlı gelişmeye başlamıştır. Bu kapsamda, Sayın Başbakanımız, 2005 yılında Etyopya ve Güney Afrika'yı ziyaret etmiştir.

Afrika ile ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla atılan adımlar kapsamında, 2005 yılında Türkiye, AfB nezdinde gözlemci statüsünü almak için müracaat etmiş ve Mayıs 2005'te teşkilat nezdinde gözlemci statüsünü almıştır. Bundan kısa bir süre sonra, Kasım 2005'de, AfB Komisyonu Başkanı Prof. Konare Türkiye'yi ziyaret etmiştir.

Prof. Konare'nin Türkiye ziyareti, ülkemizle AfB arasındaki ilişkilerde yeni bir dönemi başlatmış, bu tarihten sonra Türkiye - Afrika Birliği ilişkileri hızla gelişmeye ve güçlenmeye başlamıştır.

2007 yılının son aylarında alınan bir dizi kararla, Sahranın Güneyindeki Afrika ülkelerindeki Türk Büyükelçiliklerinin sayısının artırılması kabul edilmiştir. Bu karar çerçevesinde, 2008 yılı içinde bölgede 10 yeni Büyükelçiliğimizin açılması öngörülmektedir. Bu kararın uygulanması ile, Sahranın Güneyindeki Afrika'da halen 7 olan Büyükelçiliğimiz sayısı, büyük bir artışla yıl sonunda 17'ye çıkmış olacaktır.

2007 yılının son aylarında, ayrıca, Afrika ülkelerine 2008 yılı içinde Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Dışişleri Bakanı düzeyinde çeşitli ziyaretler planlanması, buna paralel olarak, yıl içinde Afrika ülkelerinden çeşitli düzeylerde heyetlerin Türkiye'ye davet edilmesi kabul edilmiştir.

Türkiye'nin Afrika Birliği'ne Bakışı

Afrika Birliği henüz kuruluş çalışmalarını sürdüren bir uluslararası kuruluştur.

Kendisinden önceki Afrika Birliği Örgütü'nün karşılaştığı sorunlar, Afrika Birliği'nin çalışmalarını da olumsuz etkilemektedir. Bu sorunlar arasında, üye ülkelerin aidat borçlarını zamanında ödememeleri, hazırlanan AfB anlaşmalarının arzu edilen hızda imzalanmaması ve imzalanan anlaşmaların onay işlemlerinin yavaş yürümesidir.

Teşkilat memurlarının sayısı, bu konuda alınan çeşitli kararlara rağmen istenilen düzeye ulaşmamıştır. Ayrıca, mevcut personelin, belli alanlarda ek eğitim almaları önem taşımaktadır.

Teşkilat içi iletişimin arzu edilen hızda olmadığı, karar mekanizmaları ve dairelerin yetki alanlarının açık ve net bir şekilde belirlenmemiş buldukları, muhasebe tekniklerinin güncelleştirilmesi ve şeffaflaştırılmaları gerektiği genel olarak kabul edilen hususlardır.

Bu sorunların bilinci içinde, Komisyon yetkilileri, teşkilat içinde 2008 yılı için, bir değişim sürecinin tamamlanmasını öngörülmektedir. Bu değişim sürecinin, yukarıda değinilen sorunları büyük ölçüde ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

Yukarıda, ana hatlarıyla değinilen sorunlarına rağmen, AfB, Afrika ülkeleri arasında işbirliği ve kıtanın sorunlarına müşterek çözüm arama çalışmalarına hız kazandırmıştır. Afrika liderleri, AfB Komisyonunun çalışmalarını desteklemekte ve önem vermektedir. Afrika liderlerinin desteği sonucu, AfB'nin 2007 yılı bütçesi 133 milyon dolar olarak bağlanmıştır. Bu rakam, 2002 yılına kadar görev yapan AfBÖ'nün 45-50 milyon dolar arasındaki bütçeleri ile kıyaslandığında önemli bir artış göstermektedir.

Dünyanın çeşitli bölgelerindeki ülkeler ve ülke grupları, Afrika kıtası ile uygulamayı öngördükleri bazı projeler için AfB Komisyonu kanalıyla çalışmayı tercih etmektedir. Bu konuda, Çin, Hindistan, Japonya, AB, Güney Afrika Ülkeleri ve Arap Ligi örnek verilebilir. Türkiye'de, Afrika Birliği tarafından, Afrika'nın stratejik ortakları olarak kabul edilen ülkeler grubunda yer almaktadır.

Yukarıda ana hatlarıyla değinilen hususlar ışığında, Türkiye'nin, AfB'ne bakışı aşağıdaki temel noktalar etrafında toplanabilir:

- Türkiye, AfB ile ilişkilerini güçlendirmeye yönelik çalışmaları, tüm Afrika ülkeleriyle ilişkilerini güçlendirme politikasının bir parçası olarak görmektedir.
- Türkiye, AfB'nin sorunları ve çeşitli alanlardaki faaliyetlerinde karşılaştığı güçlükleri bilmekte, ancak, teşkilatın Afrika kıtasını temsil eden en güçlü örgüt olduğuna ve zaman içinde karşılaştığı güçlükleri aşacağına inanmaktadır.
- Teşkilatın, görevlerini yerine getirebilmesi için gerek personel, gerek teçhizat olarak kapasitesinin güçlendirilmesi önem taşımaktadır. Türkiye, bazı alanlarda kapasite artırımı amacıyla AfB Komisyonu ile işbirliği yapmayı öngörmektedir. Bu amaçla gerekli adımlar atılmaya başlanılmıştır.
- AfB, Afrika'yı ilgilendiren çeşitli konu ve sorunların en kapsamlı olarak incelendiği, sorunların çözümüne yönelik somut kararların alındığı bir örgüttür. Türkiye'nin, AfB nezdinde gözlemci statüsünü alması, teşkilatın çalışmalarının takibi ve Afrika'daki birçok gelişmeyi yakından izlenmesine imkan vermektedir.
- Yukarıda değinilen hususlara ek olarak, AfB Zirve ve diğer toplantılarının izlenmesi Türkiye'ye, Büyükelçiliğinin bulunmadığı bazı Afrika ülkelerinin üst düzey yetkilileriyle görüşmeler yapma imkanı sağlamaktadır. Bu, Afrika gibi büyük ve bir ülkeden diğerine seyahatin sorunlu olabildiği bir kıta, önemli bir avantaj teşkil etmektedir.

3. AFRİKA ÜLKELERİ VE AFB KOMİSYONUNUN, TÜRKİYE'YE BAKIŞI

Türkiye – Afrika Birliği ilişkilerinin hızla gelişmesi ve güçlenmesinde, ülkemizin girişimleri kadar, Afrika ülkeleri ve AfB Komisyonu yetkililerinin, Türkiye ile ilişkilerin geliştirilmesine önem vermelerinin rolü bulunmaktadır.

Aşağıdaki hususlar, Türkiye-Afrika işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır:

- Türkiye'nin 1998 yılından beri tüm Afrika ülkeleriyle geliştirmeye çalıştığı ekonomik ve politik ilişkilerin yarattığı olumlu izlenim,
- Türkiye'nin bölgesinde ve dünyada artan politik önemi. Ekonomik alanda son yıllarda sağladığı başarılar.

- Türkiye'nin Afrika ülkeleriyle hızla artan ticari ilişkileri. Afrika ülkelerinde, Türk ürünlerine duyulan ilgi. Türk iş adamlarının Afrika'da artan yatırımları.
- Afrikalı liderlerce, ülkemizin sahip olduğu teknolojilerin, Afrika koşullarına daha uygun görülmeleri.
- Türkiye'nin, sömürgeci bir geçmişini bulunmaması. Afrika ile ilişkilerini geliştirme arzusunun müşterek menfaatler bazında olduğuna duyulan güven.
- Afrika ülkelerinin, eski sömürgeci ülkeler, İngiltere, Fransa veya yaptıkları işbirliğini çeşitli koşullara bağlama eğiliminde olan Hollanda, İsveç ve Almanya gibi ülkelere farklı ve yeni ortaklar arama ihtiyacını duymaları.

Yukarıda değinilen ve diğer bazı faktörlerin etkisi ile, Afrika ülkeleri ve Afrika Birliği Komisyonu, Türkiye'yi, Çin, Hindistan ve Japonya gibi, Afrika'nın Stratejik Ortakları arasında görmekte ve Türkiye ile ilişkilerin geliştirilmesine öncelik vermektedir.

Afrika Birliği yetkilileri, Türkiye-Afrika ilişkilerinin, her iki tarafın da uzun vadeli menfaatleri gereği olduğuna inandıklarını, her vesileyle belirtmektedirler.

4. TÜRKİYE AFB İŞBİRLİĞİ VE İLİŞKİLERDE ATILMAKTA OLAN SON ADIMLAR

- Türkiye'nin, Addis Ababa Büyükelçiliği, önce Afrika Birliği Örgütü, daha sonra Afrika Birliği'nin çalışmalarını yakından izlemiştir.

Nisan 2005'te, AFB'nin, Afrikalı olmayan ülkelere, teşkilat nezdinde gözlemci statüsü tanıma kararının ardından gözlemci statüsünü almak için başvuran ilk ülkelere biri olmuştur.

AfB nezdinde gözlemci statüsünü Mayıs 2005'te kazanmasını takiben Türkiye – AfB ilişkileri daha da hızlı gelişmeye başlamıştır.

- Bu konuda atılan somut bir adım, Kasım 2005'te AfB Komisyonu Başkanı Prof. Konare'nin, hükümetimizin davetlisi olarak Türkiye'yi ziyaret etmesidir.

Bu ziyaret 1963 yılında, AFBÖ'nün kurulmasını takiben, bir AfB yetkilisi tarafından Türkiye'ye yapılan ilk ziyaret olmuştur. Ziyaret ve ziyaret sırasında yapılan temaslar, Komisyon-Türkiye ilişkilerinin önünü açmıştır.

- İlişkilerde ikinci önemli gelişme, AfB Komisyonu Başkanı Prof. Konare'nin, Sayın Başbakanımız, 1-2 Şubat tarihlerinde Addis Ababa'da düzenlenen Afrika Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesinin açılış oturumunda bir konuşma yapmaya davet etmesidir.

Sayın Başbakanımızın daveti kabulü ile, bu defa ilk defa bir Türk Başbakanı, bir Afrika Birliği Zirvesine katılmış, tüm Afrika liderlerine hitap etme ve Türkiye'nin Afrika ile ilişkilerini geliştirme çalışmaları hakkında birinci elden, Zirve katılımcılarına bilgi verme imkanı bulmuştur.

Bir Türkiye – Afrika İşbirliği Zirvesinin düzenlenmesi, bu ziyaret sırasında Sayın Başbakanımız ile AfB Komisyonu Başkanı arasında yapılan görüşmede gündeme gelmiştir. Bu konuda yürütülen çalışmaları takiben, söz konusu zirvenin Ağustos 2008'de İstanbul'da düzenlenmesi kararlaştırılmış bulunmaktadır.

- Sayın Başbakanımızın Afrika Birliği Zirvesine katılması sonrasında, Türkiye ile AfB Komisyonu arasında, işbirliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Addis Ababa Büyükelçiliğimiz görevlilerince, çeşitli AfB Komisyonu yetkilileriyle yapılan görüşmeler sonrasında, Dışişleri Bakanlığımızda Afrika ile ilişkilerden

Sorumlu Genel Müdür, Haziran 2007'de Addis Ababa'ya gelerek Komisyon yetkilileriyle ayrıntılı görüşmeler yapmıştır. Görüşmelerde, Türkiye-AfB Komisyonu arasında yapılacak işbirliğinde öncelik verilecek konular üzerinde ayrıntılı olarak durulmuştur.

- Ekim 2007'de ise Dışişleri Bakanlığımız Eğitim Merkezi Başkanı Büyükelçi Uzman, Addis Ababa'yı ziyaret ederek AfB Komisyonu yetkilileriyle, Komisyon personelinin bazı alanlarda eğitimine, ülkemizin yapabileceği katkıları ele almıştır.
- 2007 yılı içinde arka arkaya gerçekleşen yukarıda değinilen ziyaretler, AfB Komisyonu ile işbirliğinin geliştirilmesine Türkiye'nin verdiği önemin göstergeleridir.
- Dışişleri Bakanlığımız ve Komisyon yetkilileri arasında, Haziran 2007'de Addis Ababa'da yapılan görüşmelerde alınan kararlar çerçevesinde, halen Türkiye-Afrika Komisyonu ilişkilerinde iki dosya ön plana çıkmış bulunmaktadır.
 - Bunlar, Ağustos 2008'de İstanbul'da düzenlenecek Türkiye-Afrika İşbirliği Zirvesi hazırlıkları ve
 - Türkiye-AfB Komisyonu arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesidir.
- Her iki konuda, Addis Ababa'da, geçtiğimiz dönem içinde, Komisyon yetkilileriyle çeşitli ön görüşmeler yapılmış olup, daha ayrıntılı görüşmeler için, yaklaşık 20 kişiden oluşacak bir Afrika Birliği Komisyonu heyetinin 17-18 Aralık tarihlerinde Ankara'ya gelmesi beklenilmektedir.

Bu ve takip edecek diğer görüşmeler, gerek Türkiye-Afrika İşbirliği Zirvesinin hazırlanmasına önemli bir katkı yapacağı gibi, Türkiye-Afrika Komisyonu arasında öncelikli işbirliği alanlarındaki uygulamaların görüşülmesine imkan verecektir.

Bu ziyareti sonrasında 2008 yılının ilk aylarında, Türkiye'den bir heyetin başlatılacak görüşmelerin sürdürülmesi için Addis Ababa'ya gelmesi öngörülmektedir.

5. TÜRKİYE - AfB İŞBİRLİĞİNDE GELİNEREK NOKTAYA İLİŞKİN BAZI TESPİTLER

Yapılan sunuda, ana hatlarıyla hızla gelişen Türkiye – Afrika ve Türkiye-Afrika Birliği Komisyonu ilişkileri hakkında bilgi verilmiştir. Bu ilişkilerin geleceğinde önemli etkileri olacak bazı hususların sunu kapsamında ayrıca vurgulanılmasında yarar görülmektedir:

- Şu ana kadar gerek Türkiye, gerek Afrika ülkeleri ve AfB Komisyonu, ilişkilerin geliştirilmesi konusunda samimi bir çaba göstermekte, Türkiye-Afrika işbirliğinin güçlenmesine önem vermektedirler.
- Gelişmekte olan işbirliğinden, her iki tarafın da kazançlı çıkacağı konusunda şüphe bulunmamaktadır.
- Gerek Türk Dış Politikasının gerek AfB Komisyonunun yoğun gündemine rağmen, her iki taraf da, ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla kararlı adımlar atmaktadır.
- İlişkilerdeki hızlı gelişmenin sürdürülmesi, gerek Dışişleri Bakanlığınız, gerek AfB'ne akredite olan Addis Ababa Büyükelçiliğimiz için öncelikli bir çalışma alanıdır.